

Crònica de la jornada HEALTHCOM'22. Comunicació, terminologia i salut

El passat dia 19 de maig va tenir lloc la jornada HEALTHCOM'22. COMUNICACIÓ, TERMINOLOGIA I SALUT: *L'evolució del coneixement en salut, un repte per a la comunicació i el llenguatge*. Aquesta activitat científica, organitzada pel grup IULATERM de la Universitat Pompeu Fabra, va ser la tercera jornada HEALTHCOM després de les edicions anteriors els anys 2017 i 2019. Enguany, la jornada s'inscrivía dins les activitats derivades del projecte TERMMED. Evolució del coneixement científic en medicina: el canvi lèxic i semàntic (2018-2020), codirigit per Rosa Estopà i Mercè Lorente.

Les jornades HEALTHCOM es caracteritzen per ser jornades interdisciplinàries, adreçades tant a investigadors i professionals de la salut, com a professionals de la lingüística aplicada i, també, a altres sectors interessats en la comunicació metgepacient. Una vegada més, la jornada HEALTHCOM va posar de manifest l'interès, cada vegada més creixent, de treballar de forma transversal per situar el pacient i els seus familiars al centre de l'esquema mèdic.

Així, es va començar amb la ponència inaugural «La comunicació amb el malalt. Pervivències i transformacions», a càrrec de Lluís Barona, catedràtic d'Història de la Ciència de la Universitat de València. Barona va impartir una conferència amb una visió històrica i social sobre la comunicació metgepacient i la importància de la paraula i el llenguatge en aquesta relació. L'autor va comparar la «paraula sanadora» a què feien referència els

clàssics amb el panorama actual de la pràctica mèdica en el qual intervenen molts més factors externs que en l'antiguitat.

Després de la conferència inaugural, al llarg del matí, van tenir lloc cinc ponències en què es van mostrar diverses iniciatives que pretenen afavorir la figura del pacient des del vessant comunicatiu. En primer lloc, M. José Bocorny Finatto, de la Universitat Federal de Rio Grande do Sul, va parlar de la importància de la comprensió de la informació mèdica i de com la desinformació o les notícies falses poden perjudicar la població en termes de salut. L'autora, en el context de la població

brasileira, que té un nivell d'alfabetització en salut molt baix, va presentar un gestor per a la simplificació del llenguatge que ha creat el seu grup d'investigació. En segon lloc, Laia Vidal Sabanés, investigadora del grup IULATERM de la Universitat Pompeu Fabra i professora de la Universitat de Barcelona, va mostrar un projecte finançat per la Fundació Catalana de Recerca i Innovació iniciat en la seva tesi doctoral. El projecte pretén posar a l'abast de pacients de càncer de mama informació comprensible a través de la infografia terminològica, un recurs innovador que té com a eix central la terminologia, que és l'obstacle més

HEALTHCOM'22
Comunicació, terminologia i salut

QUAN?
19 de maig de 2022 - 9:00 a 18:00

ON?
Auditori Campus Poblenou (UPF)
C. Roc Boronat, 138. 08018 - Barcelona

INSCRIPCIONS*
Assistència presencial: 20 €
Assistència en línia: 40 €

HI PARTICIPEN
Conferència inaugural
Dr. Josep Lluís Barona (Universitat de València)

Ponències
Dra. M. José Bocorny Finatto (UFRGS, Brasil);
Dra. Laia Vidal (Universitat de Barcelona);
Dr. Jordi Adamuz (Hospital de Bellvitge);
Dra. Rosa Estopà (Universitat Pompeu Fabra);
Tomàs Lóbez (CEO de Nixi for Children);
Dra. Guiomar Ciapusio (Universidad de Buenos Aires);
Dra. Ana Medina (Universidad Pablo de Olavide)

Taula rodona
Dr. Jesús Millán Núñez-Cortes (Universidad Complutense de Madrid);
Dra. Mercè Lorente (Universitat Pompeu Fabra);
Dra. Carmen Varo (Universidad de Cádiz);
Dra. Gala Serrano (Cures Pal·liatives de TICD);
Dr. Pepe Serrano (Pediatre d'Atenció Primària de l'EAPT del Garraf);
Modera: Dra. Iria da Cunha (UNED)

Més informació i inscripcions:
<http://eventum.upf.edu/go/healthcom22>

AMB EL SUPORT DE:

 Universitat Pompeu Fabra Barcelona
 Institut de Lingüística Aplicada
 Universitat Pompeu Fabra Barcelona
 Departament de Traducció i Ciències del Llenguatge

* Assistència gratuïta per a estudiants, professors UPF i jubilats. Cal adjuntar justificant a la inscripció.

Conferència inaugural a càrrec de Lluís Barona

gran de comprensió a l'hora d'entendre la informació mèdica. En tercer lloc, Jordi Adamuz, infermer de l'Hospital de Bellvitge, va explicar, a través dels resultats de la seva tesi doctoral, com els programes educatius per a pacients hospitalitzats repercuteix positivament tant als pacients com al sistema sanitari en general. En quart lloc, Rosa Estopà, professora titular de la Universitat Pompeu Fabra, va presentar un recurs multimèdia que consisteix en diversos diccionaris especialitzats adreçats a nens i nenes de diferents edats amb l'objectiu d'ajudar-los a entendre els termes de la salut. Aquests diccionaris van ser creats amb una metodologia pionera a través del coneixement acumulatiu de nens i nenes. Finalment, Tomàs Lóbez, dissenyador i CEO de Nixi for Children, va explicar com a través de programes de realitat virtual es pot reduir l'ansietat preoperatòria dels infants i aconseguir un millor empoderament d'aquesta població en termes de salut.

A la tarda van tenir lloc dues conferències més i la jornada es va tancar amb una taula rodona. La primera ponència de la tarda va ser a càrrec de Guiomar Ciapuscio, pro-

fessora de la Universitat de Buenos Aires. Ciapuscio va fer un recorregut pels diferents discursos que s'han generat al voltant de la recent pandèmia de la covid-19 i va mostrar com han donat lloc a una major variació terminològica, no sempre fàcil de comprendre pels usuaris. La darrera ponència la va impartir Ana Medina, de la Universitat Pablo de Olavide de Sevilla, que va parlar de la importància i de la necessitat de les imatges en la comunicació, sobretot quan la comunicació oral és fallida. Medina va presentar diversos sistemes alternatius basats en imatges o pictogrames que donen veu a nens i nenes que no poden comunicar-se a través de la parla natural.

La taula rodona, titulada *Comunicació sobre salut a col·lectius vulnerables*, va ser moderada per Iria da Cunha, de la Universitat Nacional d'Educació a Distància. A la taula rodona, hi van participar els professionals de la salut Jesús Millán, de l'Hospital General Universitario Gregorio Marañón, Gala Serrano, de l'Institut Català d'Oncologia, i Pepe Serrano, coordinador del Grup de Treball de Vacunes de la Societat Catalana de Pediatria; i també les lingüistes Mercè Lorente, de l'Institut de Lin-

güística Aplicada de la Universitat Pompeu Fabra, i Carmen Varo, de l'Institut de Lingüística Aplicada de la Universitat de Cadis. La taula rodona va posar de manifest els diferents punts de vista que hi ha en el món de la medicina a l'hora de comunicar aspectes de salut a persones vulnerables i, també, l'aproximació de visions entre la medicina i la lingüística sobre l'acte comunicatiu mèdic.

En conclusió, el caire interdisciplinari de la jornada no només es va veure en l'autoria de les diferents ponències, sinó també en l'èxit d'assistència de professionals de diverses disciplines d'arreu, que van seguir l'acte presencialment o virtualment des de diversos països, tal com es va remarcar a l'acte de clausura de la jornada. També, el gran ventall d'iniciatives per a promoure una millor comunicació metge-pacient/familiar des de vessants diversos va posar de manifest el panorama esperançador que tenim davant a l'hora de millorar la qualitat de vida de les persones.

LAIA VIDAL
Grup IULATERM (IULA-UPF)